

Звіт про роботу Експертної проблемної комісії «Терапія» МОЗ та НАМН України за перше півріччя 2016 року

За звітний період до Експертної проблемної комісії (ЕПК) надійшли матеріали щодо планування 2 докторських дисертацій, 18 кандидатських дисертацій, затвердження 3 наукових повідомлень і 6 інформаційних листів. Усього 29 робіт.

При аналізі надісланих робіт слід зазначити, що переважно всі вони присвячені поєднаній патології внутрішніх органів і систем людини, що належить до двох і більше спеціальностей клінічної медицини терапевтичного напрямку (27 (96,4 %) і 1 (3,6 %) відповідно).

Розробки новітніх лікувально-профілактичних технологій торкалися 2 докторських і 18 кандидатських дисертацій. Розробці сучасних лікарських засобів не присвячено жодної роботи.

Найбільшу кількість робіт (6) отримано із ВДНЗ «Українська медична стоматологічна академія» МОЗ України (м. Полтава), 5 робіт — з Харківського національного медичного університету МОЗ України. По 4 роботи надіслано з ВДНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» МОЗ України та Буковинського державного медичного університету МОЗ України (м. Чернівці). По 3 роботи представили Запорізький державний медичний університет МОЗ України і ДЗ «Запорізька медична академія післядипломної освіти» МОЗ України, 2 роботи — ДУ «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України» (м. Харків). По 1 роботі отримано з ДЗ «Дніпропетровська медична академія» МОЗ України і Харківської медичної академії післядипломної освіти МОЗ України.

Матеріали 1 інформаційного листа із ВДНЗ «Українська медична стоматологічна академія» МОЗ України (м. Полтава) не відповідали паспорту спеціальності 14.01.02 — внутрішні хвороби і профілю ЕПК «Терапія». Їх рекомендовано розглянути та затвердити у відповідній профільній ЕПК: «Пульмонологія та фізіотрія». Матеріали

щодо планування 1 кандидатської дисертації і видання 1 інформаційного листа із ВДНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» МОЗ України не затверджено через негативний висновок рецензента. Авторам рекомендовано ретельно доопрацювати надіслані матеріали.

При рецензуванні розглянутих робіт найбільш вагомими зауваженнями і недоліками були наступні:

- в анотаціях деяких здобувачів не вказано спеціальність, за якою планується дисертаційна робота;
- в анотації дисертаційної роботи не завжди висвітлюються невирішені питання з проблеми, що досліджується;
- іноді не зрозуміло, на вивчення яких патогенетичних ланок поєднаної патології будуть спрямовані дослідження, і чому необхідна фармакологічна корекція взагалі;
- в анотації не завжди обґрунтовується вибір препарату для корекції очікуваних дисертантом патогенетичних порушень;
- в окремих анотаціях завдання не розкривають мету роботи, діагностичні тести викладаються в неповному обсязі, який передбачено існуючими протоколами;
- для окремих завдань дисертаційної роботи необхідно уточнювати критерії залучення і вилучення хворих із дослідження;
- в окремих анотаціях не передбачено адекватної рандомізації, виділення груп пацієнтів за типом «випадок—контроль», що знижує наукову цінність і потребує значного розширення груп обстежених хворих;
- у деяких випадках спостерігається використання рутинних методів дослідження, що не дозволяє зробити конкретні висновки і досягти мети роботи;
- розширені анотації окремих здобувачів містять велику кількість граматичних і стиліс-

- тичних помилок, що ускладнює сприйняття матеріалу при рецензуванні;
- в анотаціях не завжди наводяться лікувальні комплекси, що будуть призначатися при поєднаній патології внутрішніх органів;
- із розширеної анотації іноді випливає, що назва дисертаційної роботи потребує корекції у зв'язку з використанням застарілих класифікацій;
- не завжди здобувачі вказують, в яких групах пацієнтів з поєднаною патологією вивчатимуться особливості перебігу захворювання і на підставі яких критеріїв;
- іноді не зрозуміло, які конкретні тести будуть використовуватися при розробці алгоритму індивідуального прогнозування перебігу поєднаної патології і протягом якого часу.

Позитивне рішення ЕПК здобули наступні праці:

1. Матеріали щодо планування докторських дисертацій:

- здобувача кафедри клінічної фармакології та фармакотерапії ВДНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» МОЗ України, к. мед. н., доцента І.П. Кутинської на тему: «Гендерні відмінності перебігу ІХС у пацієнтів з абдомінальним ожирінням: патофізіологічні механізми розвитку, роль статевих гормонів й профілактика дестабілізації коронарного кровотоку» (науковий консультант — д. мед. н., проф. І.Г. Купновицька);
- здобувача кафедри клінічної фармакології Харківського національного медичного університету МОЗ України, к. мед. н., доцента В.Д. Немцовой на тему: «Клініко-патогенетичні та прогностичні аспекти поєданого перебігу артеріальної гіпертензії з цукровим діабетом 2 типу та гіпотиреозом» (науковий консультант — академік НАМН України, д. мед. н., проф. О.М. Біловол).

2. Матеріали щодо планування кандидатських дисертацій:

- очного аспіранта 1-го року навчання кафедри внутрішньої медицини № 2 і клінічної імунології та алергології Харківського національного медичного університету МОЗ України К.М. Боровик на тему: «Роль вітронектину та галектину-3 у розвитку та прогнозуванні перебігу гострого інфаркту міокарда у поєднанні з ожирінням» (науковий керівник — д. мед. н., доцент Н.Г. Риндіна);
- аспіранта кафедри внутрішньої медицини, клінічної фармакології та професійних хвороб Буковинського державного медичного університету МОЗ України (м. Чернівці) К.В. Вілі-

горської на тему: «Особливості клінічного перебігу хронічного обструктивного захворювання легень із супутнім хронічним пієлонефритом, шляхи корекції» (науковий керівник — д. мед. н., проф. О.С. Хухліна);

- очного аспіранта кафедри внутрішніх хвороб № 3 Запорізького державного медичного університету МОЗ України К.С. Гуліч на тему: «Клініко-патогенетичні варіанти перебігу і серцево-судинне ремоделювання при гіпертонічній хворобі II стадії у поєднанні з бронхіальною астмою, можливості оптимізації лікування» (науковий керівник — д. мед. н., проф. С.Я. Доценко);
- очного аспіранта 1-го року навчання кафедри загальної практики — сімейної медицини та внутрішніх хвороб Харківського національного медичного університету МОЗ України К.В. Іванової на тему: «Роль фактора росту фібробластів-21 у регуляції метаболізму кісткової тканини та вуглеводного гомеостазу у хворих на ішемічну хворобу серця з ожирінням» (науковий керівник — д. мед. н., проф. Л.М. Пасієшвілі);
- аспіранта кафедри внутрішньої медицини, клінічної фармакології та професійних хвороб Буковинського державного медичного університету МОЗ України (м. Чернівці) О.Б. Кузьмінської на тему: «Клінічні та патогенетичні особливості коморбідного перебігу неалкогольного стеатогепатиту та ІХС (дифузного кардіосклерозу), оптимізація лікування» (науковий керівник — д. мед. н., проф. О.С. Хухліна);
- очного аспіранта 1-го року навчання відділу клінічної фармакології і фармакотерапії ДУ «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України» (м. Харків) К.Д. Лазіди на тему: «Гіпонатріємія у пацієнтів з хронічною серцевою недостатністю і супутнім ожирінням: клініко-прогностичне значення» (науковий керівник — д. мед. н., ст. наук. співр. Ю.С. Рудик);
- аспіранта кафедри внутрішньої медицини, клінічної фармакології та професійних хвороб Буковинського державного медичного університету МОЗ України (м. Чернівці) О.Д. Ляхович на тему: «Клінічні та патогенетичні особливості перебігу неалкогольного стеатогепатиту та остеоартрозу у хворих на ожиріння, шляхи патогенетичної корекції» (науковий керівник — д. мед. н., проф. О.С. Хухліна);
- очного аспіранта 1-го року навчання кафедри пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини) ВДНЗУ «УМСА» Ю.І. Мануші на

- тему: «Особливості системного запалення при ішемічній хворобі серця у поєднанні з неалкогольною жировою хворобою печінки та методи їх лікування» (науковий керівник — д. мед. н., проф. Ю.М. Казаков);
- очного аспіранта кафедри загальної практики — сімейної медицини з курсами дерматовенерології та психіатрії ДЗ «Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України» А.В. Мартиненко на тему: «Безбольова ішемія міокарда та ендотеліальна дисфункція у хворих на цукровий діабет 2 типу, що поєднується з ішемічною хворобою серця, та методи їх медикаментозної корекції» (науковий керівник — д. мед. н., проф. В.І. Кошля);
  - асистента кафедри внутрішніх та професійних хвороб Харківського національного медичного університету МОЗ України А.Я. Меленевич на тему: «Діагностична та прогностична роль маркерів імунного запалення при хронічному обструктивному захворюванні легень у поєднанні з гіпертонічною хворобою (науковий керівник — д. мед. н., проф. В.А. Капустник);
  - очного аспіранта кафедри внутрішньої медицини № 3 з фтизіатрією ВДНЗУ «УМСА» (м. Полтава) Л.В. Савченко на тему: «Роль протизапального цитокіну ІЛ-26 в розвитку та клінічному перебігу хронічного обструктивного захворювання легень на тлі ожиріння та індивідуалізація лікування» (науковий керівник — д. мед. н., проф. І.П. Кайдашев);
  - очного аспіранта 1-го року навчання кафедри внутрішньої медицини № 2 і клінічної імунології та алергології Харківського національного медичного університету МОЗ України А.О. Сипало на тему: «Визначення сортиліну в оптимізації діагностики та лікування дисліпідемії у хворих на ішемічну хворобу серця та цукровий діабет 2 типу» (науковий керівник — д. мед. н., проф. П.Г. Кравчун);
  - здобувача кафедри клінічної фармакології, фармації, фармакотерапії і косметології із Запорізького державного медичного університету О.С. Тяглої на тему: «Стан тіолдисульфідного балансу й активності апоптозу в пацієнтів з поєднаним перебігом хронічного обструктивного захворювання легень II стадії та артеріальною гіпертензією, можливості фармакологічної корекції в комбінованому лікуванні» (науковий керівник — д. мед. н., проф. О.В. Крайдашенко);
  - очного аспіранта кафедри внутрішньої медицини № 2 та профпатології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України» (м. Дніпропетровськ) Г.В. Черкасової на тему: «Системне запалення, кістково-хрящовий

метаболізм та інсулінорезистентність у хворих на остеоартроз у поєднанні з ожирінням» (науковий керівник — д. мед. н., проф. О.В. Курята);

- молодшого наукового співробітника відділу нефрології ДУ «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України» (м. Харків) Ю.С. Якименко на тему: «Оптимізація лікування діабетичної нефропатії у поєднанні з гіпертонічною хворобою з урахуванням змін фосфорно-кальцієвого обміну та концентрації фактора росту фібробластів-23» (науковий керівник — д. мед. н., проф. І.І. Топчій).

3. Матеріали щодо доцільності залучення наукових повідомлень до Переліку наукової продукції МОЗ України:

- «Спосіб визначення перебігу гастроєзофагальної рефлюксної хвороби в осіб молодого віку із супутнім ожирінням» укладачів О.А. Опаріна, Д.О. Корнієнко, А.Г. Опаріна, Н.В. Лаврової з Харківської медичної академії післядипломної освіти МОЗ України;
- «Спосіб оцінки стану судинної стінки у пацієнтів з гіпертонічною хворобою і супутнім цукровим діабетом 2 типу» укладачів А.С. Шалімової, О.М. Біловола, Л.Р. Боброннікової, М.М. Кочуєвої, Г.В. Лінської з Харківської медичної академії післядипломної освіти МОЗ України, Харківського національного медичного університету МОЗ України і ДУ «Інститут неврології, психіатрії і наркології НАМН України»;
- «Спосіб диференційованого призначення інгібіторів ангіотензин-перетворюючого ферменту й антагоністів рецепторів ангіотензину II у комплексній терапії пацієнтів з гіпертонічною хворобою і супутнім цукровим діабетом 2 типу» укладачів А.С. Шалімової, О.М. Біловола, Л.Р. Боброннікової, М.М. Кочуєвої з Харківської медичної академії післядипломної освіти МОЗ України, Харківського національного медичного університету МОЗ України.

4. Матеріали щодо доцільності видання, розповсюдження та впровадження інформаційних листів:

- «Оптимізація лікування хворих на гіпертонічну хворобу, коморбідну з пептичною виразкою дванадцятипалої кишки, наявністю дисфункції ендотелію» укладачів Ю.Г. Бурмака, Ю.М. Казакова, С.І. Треумової, Є.Є. Петрова із ВДНЗУ «УМСА» МОЗ України (м. Полтава);
- «Раціональна цитопротекторна терапія коморбідної патології: ішемічної хвороби серця

із супутнім хронічним обструктивним захворюванням легень» укладачів М. Потяженко, І. Катеренчука, Т. Настроги, В. Настроги із ВДНЗУ «УМСА» МОЗ України (м. Полтава);
— «Ефективність та безпечність комбінації метформіну та піоглітазону в комплексній терапії хворих на ішемічну хворобу серця та цукровий

діабет 2 типу» укладачів З. Шаєнко, М. Расіна, І. Кайдашева, О. Лігоненко, І. Діхтяр із ВДНЗУ «УМСА» МОЗ України (м. Полтава).

Нині на розгляді ЕПК «Терапія» перебувають матеріали щодо планування 2 кандидатських дисертацій і видання 1 інформаційного листа.

*Підготував **В.А. Чернишов**,
секретар Експертної проблемної комісії «Терапія» МОЗ та НАМН України*